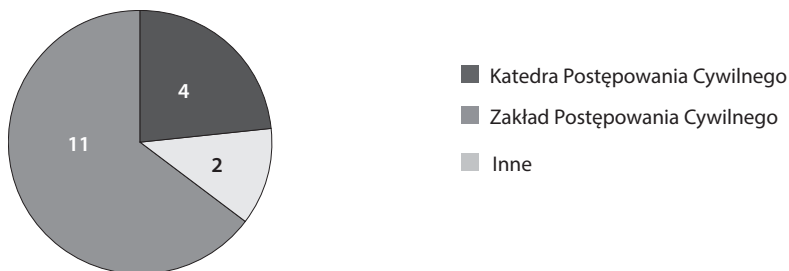

Prof. UŚ dr hab. Andrzej Torbus
Prof. dr hab. Feliks Zedler

Ankieta
Towarzystwa Naukowego Procesualistów Cywilnych
i Katedry Postępowania Cywilnego
Wydziału Prawa i Administracji
Uniwersytetu Śląskiego

Ogólnopolski Zjazd Katedr i Zakładów Postępowania Cywilnego,
Katowice–Kocierz 2013

Forma organizacyjna poszczególnych jednostek

Katedra Postępowania Cywilnego

1. Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie
2. Uniwersytet Gdański
3. Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu
4. Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
5. Uniwersytet Łódzki
6. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
7. Uniwersytet Olsztyński

8. Uniwersytet Śląski
9. Uniwersytet Warszawski
10. Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej w Warszawie

Zakład Postępowania Cywilnego

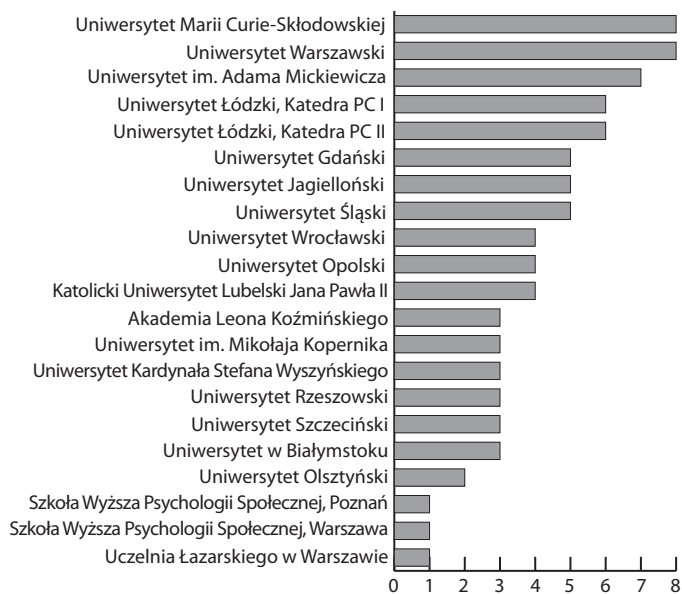
1. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
2. Uniwersytet Jagielloński
3. Uniwersytet Wrocławski
4. Uniwersytet Opolski

Inne formy organizacyjne

1. Zakład Prawa Cywilnego i Prawa Rzymskiego – Uniwersytet Rzeszowski
2. Zakład Prawa Cywilnego – Uniwersytet w Białymstoku

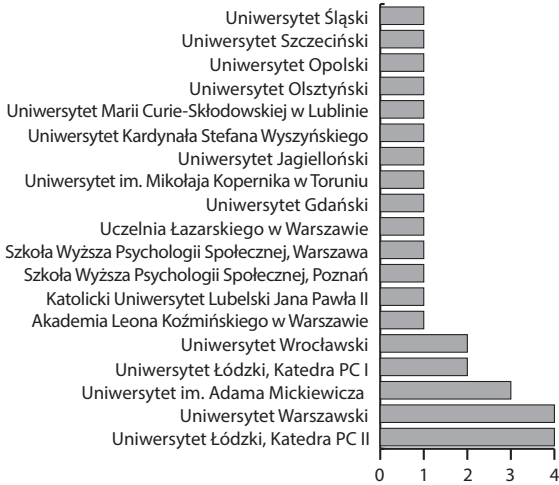
Analiza stanu i jakości kształcenia w zakresie przedmiotu Postępowanie cywilne

Osoby zatrudnione

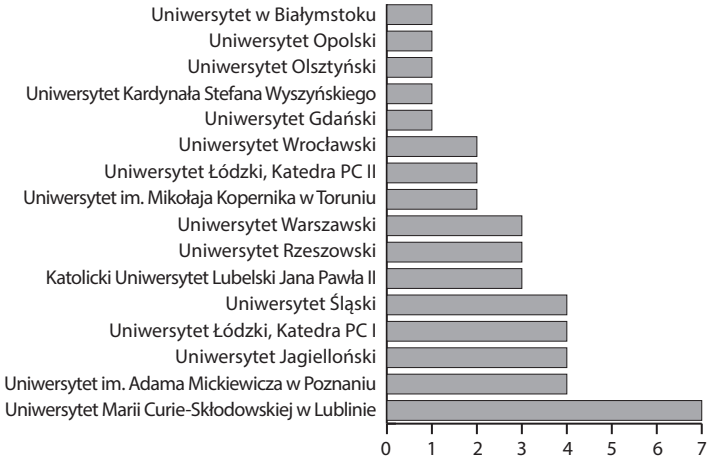

Stopnie i tytuły

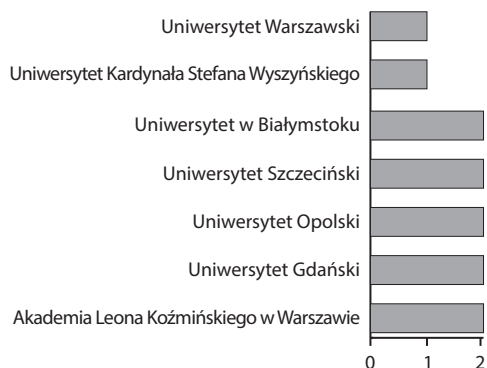
Samodzielni pracownicy naukowci

Doktorzy

Magistry

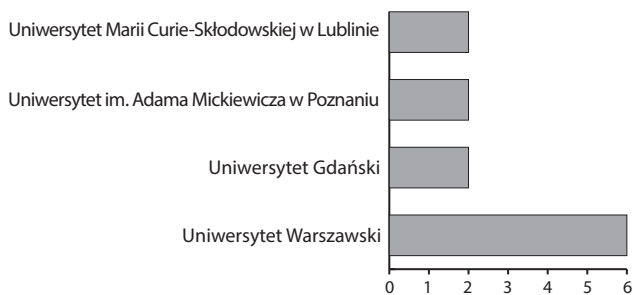

Liczba pracowników – podsumowanie

Łączna liczba osób zatrudnionych w Katedrach i Zakładach Postępowania Cywilnego – **81 osób**, w tym:

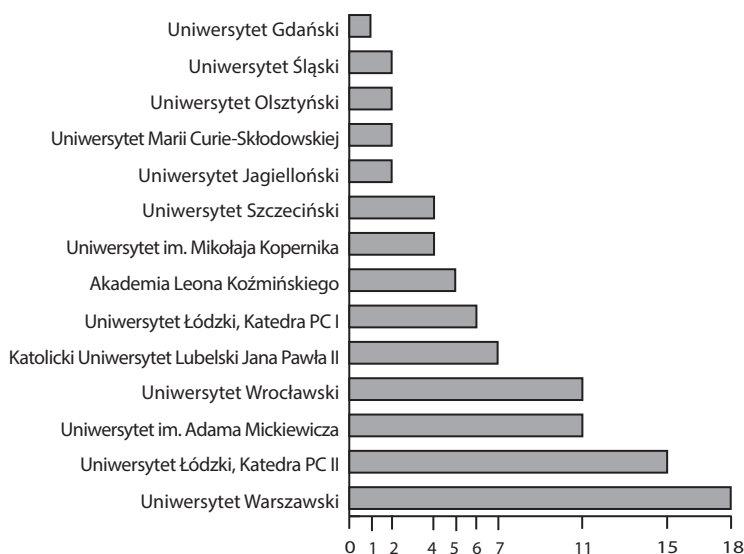
1. samodzielni pracownicy naukowcy – **29 osób**
2. doktorzy – **42 osoby**
3. magistry – **10 osób**

Liczba osób współpracujących w roku 2012/2013 na podstawie umowy zlecenia

Na podstawie umowy zlecenia zatrudnionych jest łącznie **9 osób**

Doktoranci – stacjonarni oraz niestacjonarni

Program studiów z zakresu przedmiotu Postępowanie cywilne

We wszystkich badanych ośrodkach przedmiot Postępowanie cywilne jest **obligatoryjnym przedmiotem wykładowym**.

Standardowa liczba studentów na grupach

Standardowa liczba osób na grupach to **20–30 studentów**.

Wykłady specjalizacyjne, monograficzne, konwersatoria oraz warsztaty

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji

1. Wykłady fakultatywne
 - Postępowanie upadłościowe i naprawcze
 - Postępowanie egzekucyjne i zabezpieczające
 - Czynności procesowe zawodowego pełnomocnika w postępowaniu cywilnym
 - Pisma procesowe i sądowe
2. Konwersatoria
 - Polskie i międzynarodowe sądy arbitrażowe
 - Węzłowe problemy postępowania cywilnego

3. Wykłady kluczowe
 - Postępowanie nieprocesowe
4. Wykłady monograficzne
 - Środki zaskarżenia w postępowaniu egzekucyjnym

Uniwersytet w Białymstoku

Wydział Prawa

1. Wykłady specjalizacyjne
 - Postępowanie nieprocesowe
 - Przedsiębiorca w sądzie
 - Postępowanie rejestrowe i wieczystoksięgowe
 - Nowoczesne technologie a wybrane instytucje prawne
 - Alternatywne metody rozwiązywania sporów – mediacja
 - Polish Civil Procedure
2. Warsztaty
 - Symulacje rozpraw w ramach Centrum Praktyk Sądowych (są one nagrywane i możliwe do wykorzystania na zajęciach)
 - Symulacje postępowania mediacyjnego w ramach Centrum Praktyk Sądowych
 - Warsztaty z pisania pism procesowych w ramach ćwiczeń oraz działań ELSA i Koła Nauk Cywilistycznych
 - Studencka Poradnia Prawna

Uniwersytet Gdański

Wydział Prawa i Administracji

1. Wykłady specjalizacyjne–fakultatywne
 - Sądowe postępowanie egzekucyjne

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Wydział Prawa i Administracji

1. Wykłady obligatoryjne
 - Europejskie prawo procesowe cywilne
2. Wykłady fakultatywne
 - Alternatywne sposoby rozwiązywania sporów w sprawach cywilnych
 - International Civil Procedure
 - Postępowanie nieprocesowe
 - Prawo upadłościowe i naprawcze
 - Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne

Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu

Wydział Prawa i Administracji

1. Wykłady fakultatywne
 - Postępowanie nieprocesowe
 - Postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych
 - Międzynarodowe postępowanie cywilne

Uniwersytet Jagielloński

Wydział Prawa i Administracji

1. Wykłady specjalizacyjne
 - Postępowanie nieprocesowe
 - Postępowanie egzekucyjne
2. Warsztaty
 - Pisma procesowe w postępowaniu cywilnym

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Wydział Prawa i Administracji

- Postępowanie egzekucyjne
- Środki zaskarżenia
- Postępowania odrębne

Uniwersytet Łódzki

Katedra Postępowania Cywilnego I

1. Wykłady monograficzne
 - Przyspieszone postępowanie w procesie cywilnym
 - Postępowanie rejestrowe
 - Postępowanie zabezpieczające
2. Warsztaty
 - Klinika Prawa
 - Pisanie pism procesowych
 - Sala rozpraw
3. Konwersatoria
 - Polish civil procedure in European law perspective

Uniwersytet Łódzki

Katedra Postępowania Cywilnego II

1. Zajęcia fakultatywne
 - Postępowanie nieprocesowe
 - Postępowanie w sprawach gospodarczych
 - Międzynarodowe i europejskie postępowanie cywilne
2. Warsztaty
 - Sala rozpraw

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Wydział Prawa i Administracji

1. Przedmioty kierunkowe fakultatywne
 - Postępowania odrębne w procesie cywilnym
 - Postępowanie nieprocesowe
 - Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne w sprawach cywilnych
 - Prawo upadłościowe i naprawcze
2. Wykłady monograficzne
 - Rozstrzyganie spraw gospodarczych
 - Udział Skarbu Państwa w postępowaniu cywilnym
 - Odrębne postępowanie upadłościowe
 - Sądowa ochrona konkurencji i konsumentów
 - Aktualne problemy organizacji wymiaru sprawiedliwości i pomocy prawnej oraz postępowania w sprawach cywilnych

Uniwersytet Olsztyński

Wydział Prawa i Administracji

- Postępowanie nieprocesowe
- Zaskarżanie orzeczeń
- Zasady postępowania rozpoznawczego

Uniwersytet Opolski

Wydział Prawa i Administracji

- Prawo dowodowe
- Postępowanie nieprocesowe

Uniwersytet Rzeszowski

Wydział Prawa i Administracji

1. Wykłady fakultatywne
 - Prawo upadłościowe

Uniwersytet Szczeciński

Wydział Prawa i Administracji

- Międzynarodowe postępowanie cywilne

Uniwersytet Śląski

Wydział Prawa i Administracji

1. Konwersatoria
 - Postępowanie nieprocesowe
 - Postępowanie egzekucyjne
 - Postępowanie upadłościowe i układowe
 - Europejskie postępowanie cywilne

Uniwersytet Warszawski

Wydział Prawa i Administracji

1. Wykłady specjalizacyjne
 - Europejskie prawo procesowe cywilne
 - Introduction to Polish Civil Procedure
 - Międzynarodowe postępowanie cywilne
 - Postępowanie nieprocesowe
 - Sądowe postępowanie egzekucyjne
 - Prawna regulacja zamówień publicznych
 - Prawne aspekty uprawiania sportu
2. Konwersatoria
 - Postępowanie upadłościowe i naprawcze
 - Postępowanie odrębne według Kodeksu postępowania cywilnego

Uniwersytet Wrocławski

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii

1. Konwersatoria
 - Cywilne postępowanie zabezpieczające
 - Cywilne postępowanie egzekucyjne
 - Postępowanie dotyczące nieruchomości

Badania naukowe

Uniwersytet Gdański

Wydział Prawa i Administracji

1. Tematy prac doktorskich
 - Związanie sądu decyzją administracyjną
 - Bezstronność sądu – założenia i ich realizacja w postępowaniu cywilnym
 - Realizacja należności pieniężnych w sądowym postępowaniu egzekucyjnym
2. Tematy prac habilitacyjnych
 - Zniesienie współwłasności w drodze sprzedaży publicznej

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Wydział Prawa i Administracji

1. Tematy prac doktorskich
 - Dochodzenie roszczenia o publikację sprostowania według przepisów Prawa prasowego
 - Zarzuty apelacji cywilnej
 - Jurysdykcja krajowa w sprawach spadkowych w europejskim prawie procesowym cywilnym

- Dowód z opinii biegłego w procesie cywilnym
 - Prekluzja dowodowa w kodeksie postępowania cywilnego
 - Zbieg egzekucji w sądowym i administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym
 - Postępowanie z tytułu błędów w sztuce lekarskiej
 - Dokument notarialny jako dowód w postępowaniu cywilnym
 - Postępowanie o wpis do księgi wieczystej
 - Powództwo o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym
2. Tematy prac habilitacyjnych
- Skarga o uchylenie wyroku sądu polubownego
 - Zawisłość sprawy w prawie procesowym cywilnym
 - Analogia w prawie procesowym cywilnym
 - Sprawiedliwy proces cywilny

Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu

Wydział Prawa i Administracji

1. Tematy prac doktorskich
- Zakres orzekania sądu w postępowaniu rozpoznawczym w sprawach cywilnych
 - Powództwo w procesie cywilnym
2. Tematy prac habilitacyjnych
- Oddziaływanie decyzji administracyjnych na postępowanie cywilne (otwarty przewód doktorski)
 - Zbieg egzekucji sądowej i administracyjnej (otwarty przewód doktorski)
 - Zdolność procesowa w sądowym postępowaniu rozpoznawczym w sprawach cywilnych (otwarty przewód doktorski)
 - Wyłączenie sędziego w procesie cywilnym (praca skierowana do recenzentów)
 - Środki ochrony prawnej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego

Uniwersytet Jagielloński

Wydział Prawa i Administracji

1. Tematy prac doktorskich
- Orzekanie o kosztach postępowania cywilnego
 - Umorzenie procesu cywilnego
2. Tematy prac habilitacyjnych
- Zasada dyspozycyjności w polskim procesie cywilnym
 - Prawomocność orzeczeń w postępowaniu nieprocesowym

- Podstawa faktyczna wyroku zaocznego
- Podstawy skargi kasacyjnej

Uniwersytet Łódzki

Katedra Postępowania Cywilnego I

1. Tematy prac doktorskich
 - Ugoda sądowa
 - Merytoryczne rozpoznanie sprawy w procesie cywilnym w ramach konstrukcji odwrócenia sporu
 - Europejskie postępowanie w sprawach drobnych roszczeń
 - Zabezpieczenie roszczeń dochodzonych przed sądem polubownym
 - Zawisłość sprawy przed sądem lub innym organem zagranicznym w postępowaniu cywilnym
 - Uproszczona egzekucja z nieruchomości
2. Tematy prac habilitacyjnych
 - Egzekucja świadczeń niepieniężnych
 - Granice ochrony strony biernej w postępowaniu cywilnym

Uniwersytet Łódzki

Katedra Postępowania Cywilnego II

1. Tematy prac doktorskich
 - Postępowanie w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone
 - Postępowanie w sprawach o naruszenie posiadania
 - Postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku
 - Sędzia komisarz jako organ postępowania upadłościowego
 - Rektyfikacja wyroków w procesie cywilnym
 - Postępowanie dowodowe w procesie cywilnym
 - Postępowanie w sprawach o ustalenie lub zaprzeczenie pochodzenie dziecka
 - Zasada dyspozycyjności w sądowym postępowaniu egzekucyjnym
 - Postępowanie o ustanowienie drogi koniecznej i służebności przesyłu
 - Uzasadnienie orzeczeń w procesie cywilnym
 - Egzekucja z wynagrodzenia za pracę
 - Postępowanie cywilne w sprawach z zakresu prawa wyborczego
 - Umorzenie sądowego postępowania egzekucyjnego
2. Tematy prac habilitacyjnych
 - Ochrona interesów grupowych w postępowaniu cywilnym
 - Zasada instancyjności w procesie cywilnym

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Wydział Prawa i Administracji

1. Tematy prac habilitacyjnych
 - Uczestnik postępowania nieprocesowego według kodeksu postępowania cywilnego
 - Instytucja doręczenia w polskim rozpoznawczym postępowaniu procesowym cywilnym. Studium teoretycznoprawne
 - Zabezpieczenie dowodów w sprawach z zakresu własności przemysłowej
 - Przesłanki postępowania egzekucyjnego

Uniwersytet Opolski

Wydział Prawa i Administracji

1. Tematy prac habilitacyjnych
 - Zaskarżenie czynności prawnych upadłego

Uniwersytet Szczeciński

Wydział Prawa i Administracji

1. Tematy prac doktorskich
 - Dowody i postępowanie dowodowe w sprawach dotyczących błędów medycznych
 - Arbitraż w sprawach sportowych

Uniwersytet Śląski

Wydział Prawa i Administracji

1. Tematy prac doktorskich
 - Zbieg egzekucji sądowej i administracyjnej
 - Skutki wszczęcia postępowania mediacyjnego w sprawach cywilnych
 - Pomoc prawna na rzecz sądów państwa obcego
2. Tematy prac habilitacyjnych
 - Zasady orzekania w postępowaniu nieprocesowym

Uniwersytet Warszawski

Wydział Prawa i Administracji

1. Tematy prac doktorskich
 - Układ likwidacyjny na gruncie Prawa upadłościowego i naprawczego
 - Umorzenie postępowania w procesie cywilnym
 - Wielostopniowe klauzule rozstrzygnięcia sporów w wybranych systemach prawnych
 - Dochodzenie i zaspokojenie roszczeń pauliańskich a ogłoszenie upadłości likwidacyjnej osoby trzeciej
 - Pozycja procesowa i ustrojowa komornika sądowego

- Zarządca upadłościowy na tle krajowych i zagranicznych instytucji pokrewnych
 - Mediacja w sprawach cywilnych w prawie polskim i rosyjskim
2. Tematy prac habilitacyjnych
- Brak otwartych przewodów

Uniwersytet Wrocławski

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii

1. Tematy prac doktorskich
- Odpowiedzialność z tytułu wniesienia bezzasadnego powództwa o uchylenie lub stwierdzenie nieważności walnego zgromadzenia
 - Zabezpieczenie dowodów w postępowaniu cywilnym w sprawach o naruszenie praw autorskich
 - Związanie sądu w postępowaniu cywilnym wyrokiem karnym
2. Tematy prac habilitacyjnych
- Postępowanie zabezpieczające na etapie poprzedzającym ogłoszenie upadłości

Omówienie Ankiety

Ankieta została sporządzona na podstawie informacji odzwierciedlających stan z początku roku akademickiego 2013/2014. Jest zrozumiałe, że w chwili opublikowania księgi pozjazdowej, niektóre z nich będą już nieaktualne. Celem sporządzenia ankiety nie było jednak monitorowanie bieżącego stanu zatrudnienia, prowadzonych wykładów, zajęć ze studentami, tematów badawczych, ale uzyskanie danych pozwalających na sformułowanie ogólnych wniosków.

Według pozyskanych danych na umowie o pracę zatrudnionych w roku akademickim 2013/2014 było 81 osób, w tym samodzielnych pracowników naukowych 29, oraz osób z stopniem doktora 43. Na studiach doktoranckich wszelkiego typu badania prowadzi 90 osób. Biorąc pod uwagę, że sytuacja demograficzna oraz kryzys na rynku usług prawniczych raczej wyklucza zwiększenie liczby studentów, to obecny stan zatrudnienia będzie się utrzymywał się na tym samym lub niższym poziomie w następnych latach. Z ankiet wynika, że wyższe szkoły niepubliczne, mimo prosperity sprzed kilku lat nie stworzyły bazy materialnej i kadrowej, która pozwoliłaby na prowadzone badań, tak jak w ośrodkach uniwersyteckich.

Do przeszłości odeszła tradycja kształcenia młodych naukowców w ramach asystentury. We wszystkich ośrodkach zatrudnionych jest zaledwie 10 osób ze stopniem magistra. Dominuje formuła kształcenia adeptów w ramach studiów doktoranckich (głównie niestacjonarnych), które nie zapewniają realizacji modelu „mistrz–uczeń”. Co więcej, petryfikacja stanu zatrudnienia wyklucza zawieranie umów o pracę z osobami, które po latach pracy w niesprzyjających warunkach ekonomicznych uzyskały stopień naukowy doktora. Wysoka liczba doktorantów nie musi się przekładać na efektywność badań naukowych. Znamienita większość z nich pracuje naukowo bez wsparcia stypendialnego, samofinansując swoją pasję badawczą. W następnych ankietach należałoby zwrócić uwagę na rzeczywiste powiązanie liczby doktorantów z zakończonymi sukcesem obronami prac doktorskich. Takie dane pozwolą na sformułowanie jednoznacznego stanowiska o efektywności obecnego modelu kształcenia na studiach doktoranckich.

Wydaje się, że katedry i zakłady w najbliższych latach dotknie zjawisko „odwróconej piramidy”, polegające na tym, że w wśród zatrudnionych dominują samodzielni pracownicy naukowcy, natomiast relatywnie mniejszą grupę będą tworzyć doktorzy i magistry. Niewykluczone, że obecna formuła zatrudniania w ośrodkach akademickich doprowadzi za kilka lat do sytuacji, że w niektórych katedrach lub zakładach będą pracować wyłącznie samodzielni pracownicy naukowcy.

Z ankiet wynika, że poza głównym przedmiotem wykładowym w poszczególnych ośrodkach akademickich niejednolicie kształtuje się oferta

wykładów – zajęć fakultatywnych. Trudno przy tym wskazać na powiązanie między stanem zatrudnienia a prowadzonymi w katedrach i zakładach wykładami – zajęciami fakultatywnymi. Jak sądzimy wynika to z odmiennych zasad wynagradzania pracowników oraz finansowania wydziałów prawa z środków uzyskanych z budżetu studiów niestacjonarnych. Przypuszczamy, że skromna oferta niektórych ośrodków akademickich wynika z narzuconej przez władze uczelni określonej polityki zatrudnienia i wynagradzania. Dotyczy to tych katedr lub zakładów, w których zatrudnienie na umowę o pracę zależy od wykonania pensum wyłącznie na studiach stacjonarnych i jednocześnie brak środków na zajęcia fakultatywne w ramach „godzin nadliczbowych”

Interesująca jest również różnorodność tematów wykładów i zajęć fakultatywnych. W większości ośrodków prowadzone są wykłady lub innego rodzaju zajęcia fakultatywne z postępowań wykonawczych oraz międzynarodowego postępowania cywilnego, natomiast w nielicznych z postępowania nieprocesowego oraz zabezpieczającego. Z informacji uzyskanych poza ankietami wynika, że liczba godzin wykładów obligatoryjnych z postępowania cywilnego waha się między 45 a 90 godzinami. Być może uzyska akceptację idea, aby opracować ramową, jednolitą propozycję edukacyjną na wszystkich wydziałach prawa.

Odnosnie do stanu badań naukowych w pierwszym rzędzie dostrzegamy problem braku koordynacji między ośrodkami naukowymi, co prowadzi czasem do powielania tych samych tematów (np. zbieg egzekucji sądowej i administracyjnej jest przedmiotem prac w trzech ośrodkach). Jak sądzimy, jest to następstwem tradycyjnego pojmowania samodzielności badawczej oraz braku wspólnych projektów w ramach grantów czy innych tego rodzaju inicjatyw. Nie wykluczamy poparcia dla idei uzgadniania i koordynacji wyboru tematów prac doktorskich i habilitacyjnych.

Wśród tematów prac doktorskich i habilitacyjnych dominuje problematyka postępowania rozpoznawczego procesowego. Nie cieszy się szczególnym zainteresowaniem postępowanie nieprocesowe, zabezpieczające, upadłościowe i naprawcze oraz międzynarodowe postępowanie cywilne.

Mamy nadzieję, że przeprowadzane w kolejnych latach ankiety pozwolą na udoskonalenie oferty edukacyjnej i współpracę w zakresie badań naukowych.